

PÉCSI FIGYELŐ.

Előfizetési díj:
Postán vagy Pécsen házhoz küldve:
egyes évre 5 ft., félre 2 ft 50 kr.
negyed évre 1 ft 25 kr.
Egyes szám 10 kr.
Megjelenik minden szombatn
Egyes számok kaphatók Weidinger N.
könyvtár. (Számbírói-16r.)

Hirdetések ára:
Egy öt hasábos polt sor egyzari
megjelenésért 6 kr., 3-szori 5 kr.,
10-szori 4 kr. Hozzájárul. — Minden
hirdetés után 30 kr. bételdíj ille-
tendő. A nyilatkozat polt sora 10 kr.
A hirdetési díj előre fizetendő.

Szerkesztői iroda:
Fereneciek utcája 44. sz. I. emelet.
Kéziratok vissza nem küldetnek.

A lap szellemi részét illető közlemények és előfizetések a szerkesztőséghez, a hirdetések pedig a kiadóhivatalhoz intézendők.
Előfizetheti helyben: a kiadóhivatalban, Blauhorn Antal úr a városház épületben, Lill János úr a budai külvárosban,
Böhm C. F. úr a szigeti külvárosban lévő kereskedésében, valamint a vidéken minden postahivatalnál.

Kiadó hivatal:
Böhm C. F. ügynöki irodájában.
Fereneciek templomának átellenében.

Az esküdtzsekről.

Irta: Reichenhaller Béla.
III.

Mi azonban itten nem állapodunk meg, hanem tovább megyünk fejtegetéseinkben és azt állítjuk, hogy még azon esetben is, ha az állam képes volna anyai bírót alkalmazni, mennyi a föntiek szerint szükséges volna, — az esküdtzsek fölébe helyezendő a hivatalnokbíróságoknak. Ezzel nincs szándékunkban a bírói kart egyáltalában, vagy pedig hazai bírónkat kisebbiteni, mert tiszta meggyőződésünk, hogy a bírói hivatás egyike a legnemesebbeknek és hogy mindentűn, ugy hazánkban kitűnő jogtudós és lelkiismeretes bírások nincs hiány s azért nem is a személyek vagy tisztelt ellen fordulunk a következőkben, hanem az intézmény hiányosságát támadjuk meg. Nem állíthatjuk ugyan, hogy az egyes bíró a ténykérdés megbírálására kevesebb képességgel bírna mint az egyes esküdt. — ellenkezőleg a dolgot ezen szempontból tekintvén — az előny mindenesetre a jogászilag mivel bíró részén leend, de a viszony egészen megváltozik akkor, midőn jogászilag képzett bírók többségét szembe állítjuk a nemjogászok többségével. Helyesen hozták föl, hogy ily esetben azon elvitázhatlan tényre akadunk, hogy miveltség, látkör és világnézet, ugy az ismeretek, aránylag igen egyformák gyakorlati jogászaink — különösen pedig fenyítőbíróinknál.

Ugyanazon tanfolyam, lényegében egyforma életviszonyok, hasonló foglalkozás nemcsak a gyakorlati feladatok fejtik ki meglehetősen egyforma módon, hanem hasonló világnézetet, a dolgok és események hasonló ismeretét és bírálatát létesítik. Ha ezekkel szemben a nemjogászt tekintjük, azt fogjuk találni, hogy ennél hiányzik ugyan a gyakorlati jogásznak mestersegesen tagított látköre, de amennyire saját éleményei és viszonyainak köre terjed, abban erősebb a másiknál, mert nem hallás és okoskodás után

ítél, hanem a közvetlen tapasztalás és a való élet alapján. Ezen darabka ténre elszakít könnyen a jogásznak messze tekintő szelleme, de ez a másiknak otthona és hazája, támasza és biztonsága. Ezen egyszerű józan embernek feje kevésbé van saturalva idegenszerű nézetekkel és egyoldalú elméletekkel, s azért könnyebben képes a dolgokat és tüneményeket a maguk valóságában látni és megítélni. Az igaz, hogy az egyes csak kis téren tud mérkőzni ez irányban a hivatás szerinti bíróval, de minél többen és minél különbözőbb állásuk lesznek ezen egyesek, annál szilkebbre szorul azon tér, melyen a jogász a nemjogász fölélt előnyben van. A nemjogász bíróság számát és minőségét ugy lehet alakítani, hogy az ekként létrejött jury saját szemével képes legyen betölteni azon látkört, mely szükséges a tények bírálására, s mely látkör sokkal tágabb, semhogy azt a jogtudó bíró már hivatásánál fogva is felölelni képes volna, s azért legtöbb esetben harmadik személyek tapasztalatai alapján kénytelen az életviszonyokat megbírálni. Az igaz, hogy a jogász helyesebben fogja ismeretei, belátása és általános nézeteire való emelkedési képességét fogva — az anyagot összegyűjteni, mely elbíráláshoz szükséges, azon szempontot feltalálni mely elfogadandó lesz, hogy a bizonyítási eljárásban a szóban forgó állapotok, szándék, nyilatkozatok és cselekvények kellő világításban feltűnjenek, hogy a tárgyalás fontosabb részei a kevésbé fontosaktól elválasztassanak, hogy így a bíró megtehetően figyelmét a kizárólag fontosakra nézve irányozhassa — képebb arra, hogy a figyelmetlenség vagy megzavarás mozzanataiban elvesztett fonalt ismét megragadhassa, az összevalót összekesse, az ellentmondásokat könnyen összevegye, s a tárgyalás folyamában kombinációkat tehessen, de ezen előnyösebb helyzet sokszor egész nagy veszélyeket rejt magában. A monoton formalitások a már előre tudott és is-

mert feleletek, gyakran figyelmetlenné teszik a bírót, s elbizakodásban nem hallja a nyomban következő fontos körülményeket. A nézpontok megálapításánál ennél fogva hibák és ür támadnak, s ennek folytán a hibás és téves felfogás. A bíró véleményét könnyen idejekorán alapítja meg, azután nem figyelvén, nincs alkalma téves felfogásának kijavítására. De ha ez mind nem így volna is, még akkor sincs eldöntve az esküdtzsek szükség-telensége, mert nem a körül forog a kérdés, hogy a jogász elem a ténykérdés megbírálásából kizárassák, hanem a körül, hogy ezen bírálat nem jogászok közbenjöttével történjék meg. Az esküdték a felelősség és az imént letezt eskü behatása alatt a legfeszültebb figyelemmel kísérik az egész tárgyalás folyamatát, hallják az államügyészt, a védőt, tudomásul veszik az elnöknek előadását és így tanui egy a jogászok által vezetett bizonyítási eljárásnak, mely teendők végzésére legalkalmasabbak hivatásuknál fogva, — azért nem is zártnak ki a jogászok az ítélethozatalánál, hanem az történik, hogy ezen hivatalnokoknak és szakembereknek ítélete megerősítetik, biztosabbá lesz az által, hogy ezen fontos és nehéz feladat megoldásához oly elemek járulnak, melyek közelebb vannak az élethez, annak mindennapi viszonyaihoz és így tapasztaltabb és biztosabb szemmel látják a valót a maga hű alakjában.

Országgyűlés.

A február 15-iki képviselőházi ülésben Gromon Dező, mint a mentelmi bizottság elnöke magyarázni akarta ama hibáját, hogy a bizottsági ülésben jelen volt nem érdekelt képviselőket is kiküldötte addig, míg a bizottság tanácskozott és határozott. — A mentés nem sikerült, elnök azonban azt véle, hogy a ház határozata ez ügyben nincs szükség s így átment a ház „a megyék háztartásáról” elnevezett törpe törvényjavaslat általános tárgyalására. — Tibád Antal előadó kivülről a szóról szóra megtanulta a bizottsági jelentést és ezt hűségesen elmondotta mindannak dacára, hogy Csanád többször figyelmeztette,

hogy beszéde ő előtte már nyomtatásban (a bizottsági jelentés) fekszik. Farkas Károly és Somsich Pál haszontalan kiserletnek tartják e tjasvaslatot, de elfogadják általánosságban, Szederkényi Nándor általánosságban sem fogadta el, mert veszélyes az önkormányzatra nézve. — Erre Tisza belügyer szólalt fel a védelmezte az életre nem való magzatot, de ujra is fel kelle szólalnia, mert Orbán Balázs kemény ostrom alá vette, Tisza pedig nem engedheti, hogy az utolsó szó az övé ne legyen.

A főrendiházban tartott ülésben áthoztattak a képviselőházban elfogadott törvényjavaslatok, azután be lett terjesztve az uszora tjasvaslat feletti bizottsági jelentés, mely a hétfői napirendre tűzött.

Február 16-án a képviselőházban felvetett és temérek módosítás megtétele dacára be is fejeztett a megyék háztartása feletti tjasvaslat részleteiben.

Február 17-én előkerült „a középiskolákról és azok tanárainak kepesítéséről” szóló törvényjavaslat a közoktatási bizottságnak az a feletti jelentésével, mely elnök szerint kinyomatandó és szétosztandó lenne.

Ugron Gábor e törvényjavaslat kiváló fontosságánál fogva azt előbb az osztályokhoz kívánja utasíttatni, e felett, nem különben a kisebbségi véleményel teendő hason eljárás tárgyában a házzsabályvita hosszabbban eltartott, míg végre a többség csak mellőzte az osztályokhoz való utasítást. — Következtek miniszteri válaszok mondvá készült jobboldali interpellációkra, és egy nemmondva készült interpellációra, t. i. Ugron Gábor a dunai szabad hajózás megvédése dolgában, különösen mi annak az oka, hogy a berlini szerződés világos kikötése ellenére, a bolgár dunai várak most sinosenek lerombolva? — Erre azután a bölcs miniszterelnök ur azonnal nem tudott válaszolni.

Február 19-én a főrendiház fontoskodott ismét a szokása szerint nem sokat lendített a dolgon. — A képviselőház jegyzője forma szerint áthozta a megyék háztartásáról szóló letárgyaló törvényjavaslatot, mely az állandó hármis bizottsághoz utasíttatott. — Ez a hármis bizottság terjeszté jelentését a koronaörv-alasztás, a bécsi villanyosság és a budapesti általános kiállítás és a vadászati törvényjavaslatokról s kimondatott tárgyalásuk sürgőssége.

Napiendben volt az uszora és káros hitelügyletekről szóló tjasvaslat. — A főrendiház a 9. §-t módosítással és egy új 10. §. betoldásával fogadta el azt. — A változtatás azon esetekre vonatkozik, miképpen nem csak a károsult fel jelentésére üldözendő az uszora-vetés.

hogy a szerzejóvi postásitztek közül, — kik nagy részt jó barátai voltak, az egyik azt ajánlotta neki, hogy utazzék Szerajevóból mint postafedezet egész Bródig, ime az utmutató, miként lehet menekülnie kétségbeesett helyzetéből.

Hosszasan habozott, természetes szerénysége tiltá, hogy odatolokodjék, s aztán mintha egy belső hang is lebeszélne akarta volna arról. Azonban komolyabb megfontolás után belátta, hogy más úton e helyzetből menekülnie nem lehet. Végre tehát lelket vett magának és belépett a postahivatalba. Két fiatal posta hivatalnok átkozta ott azt a sorsot, mely őket Budapestről Dobojsba vetette s melegen kívánták Boszniát a pokolba.

Viktor előadta kérelmét: a postamester és a két fiatal hivatalnok nagy szíveséggel egyezett bele kérelmébe: „Délután 1 órakor indul a kocsi, azonnal vele mehet kegyed.”

S aztán elbeszélgették vele elméleteit, csatáit; ebédre is ott marasztották. A három hivatalnok egész családi életét élt ott, egy másra voltak utalva, együtt viseltek közös sorsukat. Viktor szívről nagy kö esett le, midőn ily szeretetreméltóan fogadták őt. Igen könnyű volt kieszközölnie, hogy élelmi jegyet kapjon a kórház igazgatójától, a ki meg igen örült rajta, hogy egy embertől ujra megszabadul, s azzal déli 1 órakor egy barátságos kézszorítás után elrobogott vele a levélpostakocsija.

Tulágság kényelmesnek nem lehetett mondani azt a cserebogár-sárga alkotmányt, mely Viktort és a konduktort vitte a levélpostával együtt. Kopott fuvézer ostromozta lovait elől s a rengeteg sárban elszántan ügetett a szerencsétlen két pára, megállás nélkül haladva, mert mindkét fél, úgy a kocsi, mint a lovak igen jól tudhatták, hogy ha egyszer megáll

a kocsi, azt többé ez a két ló továbbindulásra nem bírja.

Az út igen szomorú volt. Szürke föllegek boríták az egész láthatárt, egyhangúságát növelte a sártenger, melyet a napok óta tartó esőzés okozott; a távolból óriási fenyvesek sötétlettek feléjük, egyegy hatalmas kondor repült lomha szárnycsattogással, mintha az eső az ő szárnyait is megnehezítette volna. Az utfelelen mindentűn esett lovak hullái, törött szekerek maradványai nyultak ki a sárból, mely mellett minden lépten nyomom egy-egy kimerült elmaradt baká hevert, teljes fáultsággal nézve a rá várakozó sor elé.

Viktor mély rokonszenvet és szánalmat érzett e szegények iránt, kik otthonjukig épen úgy nem juthattak el, hanem a cselhoz oly igen közel kell elpusztulniok. Ugy szeretne volna valamennyit felvenni a postakocsira, hadd érezzék ők is a boldogságot, melyet ő érez, midőn szünet nélkül gyorsan halad szülőföldje felé.

Késő este volt, midőn Kotorakót elértek; ott föl és leosmogáltak s azzal ismét tovább hajtottak. Vak éj állott be, az ut el-levestek, a lovak ijedeztek, s a kátyús úton recsegő-roppogott a postakocsi, a mint belezökkenve egy-egy mély gödörbe, az erős lovak ismét kirántották onnan. A konduktor aggodva tekingetett széjjel s figyelmeztette Viktort, hogy tartas készen fegyverét, mert a leszálló éjjel együtt a bosnyák banditák is leereszkednek a hegyoldalakból, s ő maga is megvizsgálta rovolvert.

A lovak lankadtak, a nehéz ut nagyon gyorsan csökkent erejüket. Koronkint egy-egy felriasztott holló károgása, egy elkergetett sakál ugatása rémíté őket. Végérfeszítéssel száguldoztak tovább a halott szagtól, mely az esett állatoktól származott, hortyogva és fúva ragadták tova a nehéz kocsi.

Az egyik fordulónál azonban az út

A koronaörv-alasztás és a két kiállítási tjasvaslatok vita nélkül elfogadtattak.

A képviselőház február 20-án a győgyithatlan elmebetegok országos intézetének felszerelési költségeiről, — a budapesti omnibusz-üzemlet szabályzásáról, egy a fillozera törvényjavaslatokat tárgyalta, általában és részleteiben elfogadta. — Utóbinál nem hiányzott Hermann Ottó dísekévése, hogy ő ezt évekel előbb megjósolta és rekriminálása a volt miniszter ellen meg Széchenyi közgazd. miniszter elődjének eljárását a szakértők akkori nézeteivel fedezte és védelem alá vette.

A főrendikáz e napon 1885-ik évi budapesti kiállításról szóló törvényjavaslatot vita nélkül, a vadászati törvényjavaslatot némi vita után változtatás nélkül általában és részleteiben elfogadta.

Február 21-én a képviselőház általánosságban elfogadta a vadászati és fegyveradóról szóló újabb törvényjavaslatot, mely a háznak 1880-ik évi határozata ellen is fenntartja az adó magasságát. — A részletes vita félbeszakadt.

Külföldi szemle.

A francia miniszterválság ügylát-szik most kielégítőbb fordulatot vett. A köztársaság elnöke által kormányalakításával megbízott Ferrynek sikerült egy oly miniszteri névsort megnyerni, mely a kamrában biztos többségre számíthat, az új miniszterium calltörtökön volt a képviselőházban bemutatandó. — E szerint tehát helyesen teletűzték föl, hogy a hosszas francia kormányválságot nem kelle a köztársaság válságával összetéveszteni, a nagy mérvű pártszakadások dacára ott a monarchikus elemek oly törpe kisebbségben vannak, hogy csakis katonai lázadással léphetnének fel, ettől pedig most már nem kell tartani Franciaországban sem.

A képviselőház, hogy közeledjék a szenátushoz, csakugyan eltért korábbi határozatától az uralkodó családok tagjai tekintetében követendő eljárásra nézve, ezt azonban a szenátus ujra visszautasítással viszonozta, noha csak öt szavazatnyi többséggel.

A szenátus ezen határozata nagy bosszankodással fogadtatott, képviselői körökben komolyan tanácskoznak alkotmányi revizióról, azonban sokkal rövidebben bánnak el a szenátus határozatával úgy, hogy a képviselőház határozatával a kormány alkalmazni fogja az e részben fenálló régebbi törvényeket s rövid uton bánik el a hercegurakkal elkezdvén azt Napoleonnal, kit legelsőbben kiküldének a francia köztársaság határára.

mellett fölös kátyú volt; a száguldó lovak az éj sötétében nem látták meg a veszelty, a kocsi belehullott és megállott.

A kocsi biztarni kezdte lovait, hiába. Bosszusan szállott le a konduktor s vette szemügyre a helyzetet. A kimerült lovakról szakadt a tajték, csuklók remegtek, Viktor és a konduktor hiába próbálták meg kiemelni a kocsit, a lovak nem bírtak tovább.

Végre is abban állapotok meg, hogy a kocsi, a két lóval elmegy Derwentig előfogatért, a postakocsi pedig ott marad. A kifogott lovak elváltak, a konduktor behúzódott a kocsi sebéjébe, hogy kocsit megpihenjen. — Kegyed a postafedezet, most hát tegye kötelességét. Ha esetleg baj lesz, löjjön, ébresszen fel. Jó éjt!

Viktor felmászott a kocsi tetéjére, ölébe vette fegyverét s körültekintett.

Az eső zuhogott, s a szél zúgással minden hangot elfogott, mely távolabbi jöhetett volna. Viktor belátta, hogy itt a legfeszültebb figyelem is hiába van, belemerült gondolataiba.

Képzetele szárnyára vette ismét, s lelke az édes otthon felé repült. Főlkerezte azt a nagy házat, s abban azt a kis szobát, melyben életének legzsebbe idejét tölté el, aztán elrepült lelke ahoz a szép barna lányhoz, a ki egykor tündözéggel, s kinek arczépe most is ott pihent azive fölött egy kis tárczában a töle kapott emlékből. Hosszan merengett az éj csendjében a szegény fiú, az eső egyhangú sühogása képzeletében erdők zsongásával, és a patakoknak csörgését hallotta, mig behunyott szemei előtt tündérek lejteget táncot a zöld pázsiton, angyal fejek kandikáltak ki a róza szirmokból, s a darázsokt közepén ezüst forrás mellett halvány rózsaszín ruhában ott pihent az ő tündér királynéja epedő nagy fekete szemével, márvány karjaival. Lelkét dalok

TÁROZA.

Koszorú
Wagner Richard aírjára.

...Még egy accord!... s azt néma fájdalommal Zokog Velence, — sír a nagy világ,
Még egy accord!... méla bús accord!...
Az ódon hangzer visszazúg, — kiált!
Még egy accord!... a szívek szent accordja
Átszáll a tenger hullámai fölött. —
És aztán csöndes minden... szellő hordja
A rémhirt által a világ fölött...
„Meghalt!”

Óh! e szó, mily tjesztő rémsé,
De a hír, mint világra szóló mécses
Az éj homályban vissza — föllobog...
Mint a túlvilág búsiophonája,
Parsifal hangja a légb' rezeg,
Melynek oly andalító áriája,
Kinél az ember szíve színdereg!...
Boldog Velence!

Láttad, birtad ötet,
Öledbe ringatád hű gyermeked, —
Szerencsés Haydn!

Ott a szebb életben
Hévvél magadhoz öt ölelheted!...
„Meghalt!”
Ne mondjuk, borszadunk e szótól;
Meghalt-e az, ki örökégt él?
Hár szívünk e sanyarú, meddő kortól
Mélító tudót nem vár, nem remél...
Áll a ravatal... s körülle zokognak,
Tannhäuser, Sigfrid és a Hollandi,
Meghalt királyuk, s az alattvalóknak
Nem kell-e a világban bolygani?
„Érsem, meghalok, Parsifal utolsó
Művem!”

Rebégő és elszenderült,
Szemére boldogítóbb fátylat vonva,
Agyára a bús halál árnya tilt...
Meghalt! kiáltja néma fájdalommal
A két Velence, — úr a nagy világ,

És bús accord!... bánatos accord!...
A távol visszhang visszazúg, — kiált!
Könnyez Európa, sírnak fejedelmi
Azért, kinek szíve már nem dobog,
Nem halt meg! é!
Nem halt meg! örökégt
Szívünkben nagy szelleme élni fog!
(Budapest 1888.)
H. Király Kálmán.

Posta fedezeten.

(Epizód a bosnyák foglalásból.)
— Gyalog Huszártól. —
(Folytatás.)

Fásult közönyében egy-egy kis dalt
sohajtott el:

„Egy nap úgy megy, mint a máskor,
Mázva lomhán vágtelem.
Összeszűzött szegény szív te
Mire vársz még hogy legyen!”

Hogyha hittél a csodákban,
As a kor lejárt ime:
Kit a végezt átka üldöz
El kell annak vesznie!”

Egyik rossz hír a másik után jött.
Bród, a harmadik állomás Dobojsól, minden-
nap érkeztek vissza kétségbe esett em-
berek. Ezek a az ezred nem mehettek át a folyón,
mely ruásfél mértföldnyire önté el a lapályt csaknem Derwentig, ennyi s
ennyi száz fuvaros rekedt ezen az oldalon
kétségbeesve, némelyik neki vágatva az
előtűnt országútnak, lefordult és leveszett
az oldalra. A szegény betegeket elfá-
sultan sohajtottak mind e hírekre: „Már
maga a jó Isten se tudja, mit akar
velünk!”

Viktorra egyetlen remény sugár derült
akkor. A mint lábbadozó beteg korában
ki-ki járt a városba, a posta számára lo-
foglat kis ház előtt gyakran látta az ér-
kező és induló postakocsit. Ezzébe jutott,

Az olasz kormány két véres hajót küldött Tripoliba fenyegetést elégtelül szerződés az ottani olasz konzul megsértése miatt. A porta török tisztviselőt küldött oda az ügy megvizsgálására.

Az egyiptomi kormány 35 millió forintnyi kárpótásra hajlandó az európaiak részére, azaz, hogy az angol kormány ennyit akar red kényszeríteni, holott jog szerint az egész kárterítéssel az angol volna köteles.

Oroszországban — az az hogy csak Moszkvában a régi csárvarásban hegyen völgyön lakodalom lesz, ha a koronázás szerencsésen esül. — Egy szárnysegéd viszi a csár meghívóját Vilmos császárnak, Ferencz József császár-királynak, az angol királynőnek, a spanyol, olasz, svéd, belga, dán, görög, román és szerb királyoknak, a montenegrói és bolgár fejedelmeknek, meghívja lesz a persa sah, a szultán, a japáni mikádó, a német királyok és herczegek, csak a szegény honolulú királyt és a kínai császárt felejtették ki. A csár tizenegy millió rubelit utalványozott ki a Moszkvába érkezendő fejedelmek és nagyrak megvendégelésére. — Könnyű néki, mert még Tisza-féle szavazó apparatus sem kell hozzá, csak Szapary-féle finánszad. — Annyi katonaságot központositának Moszkvába, hogy a nagy-szerű laktanyák nem elégségesek, más épületeket rendeznek be e célra. — Moszkva városa 900,000-nyi sáteményt rendelt meg ingyen kiosztásra. — Hire jár, hogy a bécsi udvart csak egy mágna fogja képviselni a koronázáson, a koronás főket pedig a meghívás dacára sem látják ott szivesen, mert ez nem engedné meg a czári méltóság illő kifejtését. — Egy új czári kiáltványt várnak márczius 3-ra, mely hitelintézeteket igérne a parasztoznak, hogy földet vásárlására olcsó kölcsönöket kaphassanak s megfogják könnyíteni szabad költözökösüket is. — Igértékkel úgy hiszik egy időre utját állják a szocialisták áramlatnak.

Tanügy.

(Folytatás és vége.)

XXIII. Kisdövodók és keresk. iskola.

Meg kell még itt emlékeznem arról is, hogy a múlt évben e tankerületben volt 4 kisdövodók u. m. Pécsét, Mohácsot és Siklósot; ezek közül mind-egyik megfelelő rendeltetése czéljának, az összes övodákba 159 fi és 154 leány összesen 313 növendék járt; öket 3 képe-sített és 3 nem képe-sített óvo tanította, 250 fti állami segélyt élveztek, egyéb forrásból 2898 ftiot vettek be s így fedezték kiadásait.

Volt ezeken kívül egy magán keresk. közép-tanoda és egy r. k. tanítóképezde sz. kir. Pécs város területén, melyek azonban e jelenés keretében nem tartoznak.

Összehasonlítva ezen adatokat s elért eredményt a múlt év hasonló szakában felmutató eredményeivel úgy találjuk, hogy az iskolák száma szaporodott 4-gyel, a tankö-telesek száma 1573-mal, a tényleg iskolába járók száma 1623-mal, vagyis 0.85%-kal több a múlt évnél; mulasztási eset szaporodott 11025-tel, mi azonban csak a pontosabb vezetés és ellenőrzés mellett tanusodik; ebből megbirságotlított és in-tenett 27888, tavaly csak 741, befolyt bírságpénz 907 fti, tavaly csak 370 fti; szaporodott a tanítók száma 510-ról 527-re, a tantermek száma 513-ról 527-re, a fa-iskolák száma 246-ról 320-ra.

Az iskolába járók vallás szerent sza-

rajzolták körül s úgy tetszett, mintha a tündérek arany hárfája játszanék kíséretet azokhoz.

Amidözásaiból hirtelen gyanús nesz rezzent föl, mintha közvetlen közelében néhány gyorsan elejtett szót hallott volna. A következő pillanatban tisztán hallott néhány bosnyák szót, s mintha egy fejet látott volna a kocsai oldalán.

— Állj! ki vagy! kiáltott rá az alakra, mi közben fegyvertől rá szöge-zé.

Felelet helyett úgy érzé, hogy a lábát meg fogja valaki. Viktor összeborzadt, mintha kigyó siklott volna végig rajta, de lélekjelenlété gyorsan visszatért. Gyors elhatározással lött rá támadójára, s fegy-vere eldördülése eszébe juttatta, hogy ka-tona. A lövés végül három fejet pillantott meg a kocsai fedél három oldalán — három bosnyák rablót. Gyorsan töltött újra, és föltett szuronyával az egyik felé döfött. Nagy kiáltás jelenté, hogy az egyik támadó találya érezi magát. A kocsai belsejéből a konduktor felriadvá kezdett kifelé bontakozni.

Viktor újra löni akart, midőn az egyik támadó lerántotta őt a földre, s így nagy nehéz fegyvere haszna vehetetlenül vált. Dulakodni kezdettek a földön, s Viktor érezé, hogy vége van. A bosnyák roppant izmos, szalás ember lehetett, hatalmas marka összehozta a sebzény elyngült katoná torkát. Viktor érezé, mint hagyja el ereje, s érezte, hogy a rabló az ő mel-lére rérdel, s övéből bizonyára handzsárát keresi elő, hogy torkát elmesse. Egy so-hajjal a beteljesült végreter gondolt, s bár küzdött még, készen volt az iszonyú halálra. Balkarjával torkát fedé el, jobb-jával pedig csapásokat osztott támadó-jának.

A rabló éles kése belemerült testébe. Viktor karja tehetetlenül hullott le, sze-mét a halál fekete fátyola kezdé bebori-

porodtak a r. k. felekezeti 1186-tal, a gör. keletiek 396-tal, a helv. hitvallásúak 202-vel, az ágost. vallásúak 29-czel, az unitáriusok 12-vel, a mózesvallásúak 47-tel; ellenben fogytak a gör. kath. 58-czal.

Nyelv szerent szaporodtak a magya-rok 1355-tel, a tótok 47-tel a szerbek 161-gyel, a horvátok 90-nel; ellenben fogytak a németek 83-mal. — Szaporodott a szor-galmi időt megtartók száma is örvendés mérvben és pedig a télen nyáron járók száma 3218-czal, ellenben fogyott a csak télen járók száma 1484-gyel; szaporodott a tankönyvvel bírók száma 1645-tel, el-lenben a tankönyvvel nem bírók fogytak 431-gyel.

Szaporodást és haladást jelez az is-kolák tanszerekkel felszerelése is álta-lában.

A bevétel és kiadás hasonlóképen emelkedett és pedig késszpénzben 17543 fti-tal, terményekben pénzértékre véve 28445 fti-tal s így egészenben 45988 fti-tal.

E jövedelmek szaporulatát emelte fő-leg azon körülmény, hogy ez évben az iskolák összes: ingatlanai u. m. földek, rétek, iskolai épületek értéke annak megfelelő jövedelmei számításba vétettek. Szapo-rodott a kiadási rovat tanítói fizetések tétele is a rendes tanítóké 32581 a segéd-tanítóké 5775 fti-tal; minthogy e tételek a stát. adatok elbírlásánál az illetékes ha-tóságoktól benyújtott tanítói díjlevelek alapján lőnek helyesbítve. Ezek szerent egy rendes tanító fizetési átlaga 488 fti, egy segéd-tanítóé 213 fti, s így átlag mind a rendes mind a segéd-tanítók fizetése a törvényben megállapított minimum fizetést fölmúlja vagy megüti. Itt helyén levőnek látnom felemlíteni azon körülményt, hogy hábar vannak tanítói fizetések a tanker-ületben, melyek a minimális fizetés három-sorosát is felülmúlják s ezek a tényleges szükségletnek felelnek meg s az ily tanítók által eredményes munkát vární joggal lehet is, mégis fájdalommal kell megem-lítenem, miként 72 oly tanító állomás van, melyeken a fizetés a lakás értékével együtt nem üti meg a 300 fti-t, hanem 128—298 fti közt váltakozik. Hogy ily díjazás mellett, mely a napszámosi jöve-delmet sem éri el s egyetlen-egy személy megélhetését sem biztosítja, mily tanítók vállalkoznak a tanítói teendőik teljesíté-sére, s ha tekintetbe vesszük még a fizetéseket rendetlen kiszolgáltatási módját, el-gondolhatjuk azon oktatási és nevelési eredmény értékét, mely ily díjazás mellett biztosítható. Ezen fizetések túlnyomóan a g. kel. felekezeti iskoláknál fordulván elő, a szükséges intézkedések az állapotok meg-javítása iránt folyamatosan tétettek.

Végül még van szerencsém tisztelettel jelenti, miként a kir. tanfelügyelőség iktatójába befolyt 1874 úgydarab, melyek mind elintéztettek, elintézetlen úgydarab nincs.

A jelentésben szükséges kimutatást van szerencsém /. alatt csatolva bemutatni. Midőn ezzel jelentésemet befejezem, nem mulasztom el, hogy első sorban a tek. közg. bizottságnak, mely terhes fel-adatom megoldásában mindenkor készsé-gesen támogatott, valamint a járási szol-galóknak, kik szintén mindenkor szíves készséggel nyújtottak segédkezté teendők sikeres elintézésében, úgy az összes egy-házi mint világi hatóságoknak köszönetem ne nyilvánítsam s újra kérem, miként jövőben se vonják meg tőlem támogatá-sukat; mert sokszor az erkölcsi támogatás többet ér az anyagnál, nekem pedig a tanügy előbbrevitele érdekében mindkettőre nagy szükségem van, de az előbbi annál

tani. E pillanatban közelükben egy lövés dördült el, s a támadó nagy, súlyos teste élettelenül zuhan rá az alatta tehetetlenül fekvő halálra vált katonára.

A mint Viktor fölnyitá szeméit, ke-letlen felszakadt már a szírké felbős ég, s a pitymalat halvány világánál láthatta, a mint a fuvérzer kocsis fogja be lovait a kiemelt postakocsiba. Ó maga az utszé-lén feküdt, mellette állt a postakonduktor utasításokat kiabálva a kocsisnak. Távo-labb egy sötét tömeg hevert a kerekék alatt.

— Teringetté, ez meleg éjszaka volt, szólt a konduktor, a mint meglátta, hogy Viktor feléled. Ha egy pillanattal késem még s őnt magára hagyom aival a fiz-kóval, nem ennék több lány kenyeret. A sötétben épen a fülét fogtam meg a gazembernek, s a revolveremet a halán-téskához nyomtam. Többször nem fáj foga a postaszállítványra . . .

— És a többi? kérde Viktor bá-gyadtan . . .

— Az egyiket ön megsebesítette, a másik gyáva még sértetlenül vitte el a bört. De ön komoly sebet kapott, Der-venten ápolatnia kell magát.

A konduktor segélyével szállott fel Viktor a postakocsira, s csakhamar beér-keztek Dervenbe. A tág udvarba hajtvá leszállottak, s a konduktor áttámogatta Viktort a szomszédházban lakó térparancs-nokig.

— Ezredes ur! katonabajnok esett az úton; elakadtunk, három bosnyák meg-támadott, kettőt elláttunk, de mi is meg-sebesültünk. Viktor úr derekasan viselte magát, ápolják jól és — kérek más ka-tonát további fedeztetül Bródiig.

kevesebb nélkülözhetem, mert minél ke-vezebb pénzzel minél többet s minél rövi-debb idő alatt kell töltesíteni, hogy a Magyarállam eszméje vallás-erkölcsös alapon teljes mérvben megvalósíthatassék.

Jelentésem szives tudomásul vételét s annak a nm. m. kir. miniszterelnökséghez valamint a t. megye közönségéhez leendő felterjesztését kérve maradok kitünő tisz-telettel!

Pécsét, 1883. évi január hó 15-én a tek. közg. bizottság

alázatos szolgáló
Salamon József,
kir. tanfelügyelő.

Törvényszéki csarnok.

Előadott polg. ügyek:

Vésey Rezső tiszéki bíró által.

Febr. 20.

1. Gyuri János — Pap Sámuel ellen ingatlan birtokba bocsátása iránt.
2. Pap Sámuel — Gyuri János ellen tulajdonjog megítélése stb. iránt.
3. Keresé Kálmán ügyvéd mint Szovits Constantin csödtömeggondnok — Szovits György ellen fizetési kötelezettség hatálytalannak leendő kimondása iránt.
4. Keresé Kálmán ügyvéd mint Szovits Constantin csödtömeggondnok — Pandurovs M. D. ellen fizetési kötelezettség hatálytalannak leendő kimondása iránt.

Bogyay Pongrácz tiszéki bíró által.

1. Nagy Józsefné — Kis József ellen tulajdonjog megítélése iránt.
2. Takács Miklós és neje — Retek Ferencz ellen ingatlan birtokba bocsátása iránt.

Febr. 22-én.

Vésey Rezső tiszéki bíró által.

Parabák Milla s társai — Tatarin Ignác ellen birtokba bocsátás iránt.
Holz A. & Gugler czég — Wohlmut Adam ellen 1904 fti 38 kr. iránt.

Előadandó büntető ügyek:

Február 26-án.

Simonovits Lázár és társai ellen lopás miatt.

Február 28-án.

Szekeres Miklós és társai ellen lopás miatt. — Stenger György ellen rablás miatt. — Greguric György ellen rágal-mazás és becsületérsétség miatt.

Márczius 2-án

Katareiner Józsefné szül. Thomas Margit ellen szándékos emberölés miatt. — Lui József és társai ellen lopás miatt.

— *Egy régi elkészedett per újítás* útján is eldöntve érkezett le e napokban a legfőbb ítélőszékeltől. — Ezen per az 1849—50-ki katonai szána, zab és kenyér szállításra alakult konzorcium két tagja Hirschfeld Lipót és Reich Gábor közt folyt le és az 1850-ik év vége felé lett megindítva, tehát ma 33 éves. — Felperes volt Hirschfeld képviselő Rade-nich Ferencz (Radenich János atyja) ügy-véd által, kinek elhunytá után Plainer Antal vette át a képviseletet. — Alperes Reich Gábort a konzorcium számadóját és pénzkezelőjét elősben védelmezte a nem rég városunkban elhunyt veterán ügyvéd Kovács István és 1859-től kezdve miután K. felhagyott az ügyvédséggel, Dr. Dietrich Ignác. — Van benne fölös sok fötörvényszéki, bécsi cs. k. legfőbb tiszéki, királyi és hétszemélyes táblai ítélet és feloldó határozat. — A per rendszeresebb a bírói eldöntésre alkalmasabb alakot nyert, midőn felperes képviseletét a kir. táblai bíróság nevezett Plainer A. után Haksch Emil ügyvéd vette át. — Jellemző, hogy az első bíróság ítélete felperesre nézve soha sem lehetett kedvező, arról inkább a másodbíróságnál, de megtörtént, hogy ezt a legfőbb tiszéki egy rövidke órai előadás után gyökerestül felgorgatták és alperesnek annyit ítétek javára, a mennyit maga sem kért. — Ezt felhasználta felperes képviselője Haksch Emil ügyvéd és semmiséget panaszolt, minek folytán a legfőbb tiszéki ítélet egész fogla-latja megsemmisítetvén, új ítélet hozatalá tét elrendelve. — Ez új ítéletet megelőző előadást felperesi ügyvéd személyesen hall-gatta meg a legfőbb törvényszéken és oly tapasztalást szerzett magának ott, hogy esztentül egy cseppet sem csodálkozik azon, ha bírói ítélettel a feketét fehérnek proklamálják. — Ezuttal azonban az illető rosszul számított, mert az erélyes ügyvédi közbelépésre másnap a per előadását a bíró-társak vették át és egy tiszteletre-méltó helyettes tanácselnök Jamniczky Lipót ő magá vezetésé mellett az ítélet ismét kedvező lett felperesnek, helyben hagyatván a másodbírósági ítélet. — Al-peres semmiségi panaszát elvetetvén végre vagy 26 év múlva alperesnek még is fizet-nie kelle. — Zsidók egymás közt ritkán perlekednek, de ha igen, akkor elkesere-detten, átmege az életszükséglettel, nem le-hetnek el nélkül. — Reich Gábor újította a pert. — Ezt az újított pert egészen más két ügyvéd vezette, — elsőbírósági-lag Hirschfeld lett perveztes, ki elmúlván e felett sietett megkérdelni előbbi pernyer-tes ügyvédet s nagy nehezen rábírtá, hogy a fellebezést elvállalta, minek reá nézve azon szerencsés eredménye lett, hogy újító Reich Gábor egészen elmozdított keresetétől másod és most harmadik fokon is, a mivel ezen 33 éves pernek valószin-űleg vége szakad. — A mint azonban halljuk, a két perlekedő közti békéről még messze sincs szó, mert kölcsönös számadásaik még nincsenek tisztázva.

Különfélék.

— *Városi közgyűlés. Pécs szab. kir.*

város köztörvényhatósága f. hó 26-án, az az hétfőn a városház nagytermében ren-des közgyűlést tart. A tárgyak igen ér-dekesek.

— *Kiss György fiatal szobrász, me-gyénk szülötte,* a napokban készíti el egy szoborcsoportot vázlatát: „Krisztus a beteg-eket gyógyítva.” Középen áll az Ü-dvözítő magasztos alakja; tőle jobbra ron-gyokba burkolt beteg koldus, mankóra támaszkodva érinti a megváltó ruháját, balra két másik beteg kuporog a földön. Kiss György e vázlatát bemutatta a fő-városi kórházi bizottságnak, azzal a kijele-téssel, hogy e szobrot, mely az új kórház főkapuja fölött volna elhelyezendő, kalázi kőből kifaragva 4000 fti-ért elkészíti nagy-ban. Eredetileg a fiatal művész „Szama-ritánus”-át akarták e czéltől meggyenni, de kicsinek bizonyult. Kiss György jelen-leg Trefort Ágost miniszter melléképít mintázta a klinika számára, továbbá Ger-löcsy Károly polgármester fiának reliefare képét. Ezenkívül visszatérve első foglal-kozásához a művészet terén egy Mária-szobrot farag fából.

— *A hivatalos lapból. Vallás- és közoktatásügyi magyar miniszterium elő-terjesztésére a pécsi székesegyházi kápta-lanban:* Girk Alajos székesegyházi főse-peresnek, az örkanoknokságra, Pollák János tolnai főseperesnek a székesegyházi főse-peresre, és Zsinkó István legidősb mesterkanonoknak a tolnai főseperesre való fokozatos eléleptetését előterjesztvén, az ekként üresedésbe jövő utolsó mester-kanonoki székre Walter Antal püspöki tit-kárt és pápai kamarást nevezem ki; Rónay Sándor mohácsi plébánosnak és alesperes-nek pedig a Székesfehérváron kívüli Adom-Miklósról nevezett préposti szímet adom-nyozom. Kelt Bécsben, 1883. évi február hó 9-ikén. Ferencz József, s. k. Trefort Ágoston. (Baán kanonok január 24-én este hunyt el, s utódaí már február 9-én kinevezétek, valóban eddig szokatlan vil-lanyos gyorsasággal!)

— *Jutalomjáték. Kedden, f. hó* 27-én lesz Kiss Ferencz és Kissné Ar-pási Katica jutalomjátéka. Színr kerül Rátkay sikerült népsziműve a „Tobor-zás”. A darabról felesleges többet mon-danunk, mint hogy nálunk még új, a „Veres sapka”, „Igmándi kispap”, s „Mi-limári” című népsziművekkel egykoru s az említettnél semmiel sem áll hátrább, sőt sikerültebbnek mondható és a nép-színház repertoire-darabja. A Kiss-pár de-rék művészpár s a közönség kiváló ked-venze, a minél fogva hisszük, hogy a jutalomjáték szuflot ház előtt fog lefolyni.

— *Kosaras rendőrök. A város* atyáskodó férfiai mindent elkövetnek, hogy ész- és czélszerű újításokkal abba a hely-zetbe hozzák a rendőrséget, hogy csekély száma mellett is, elegendő legyen a város polgárainak személy- és vagyonbiztonsága megőzésére. Legújában „titkos rendőrök” asszontáltattak a rendes rendőri állomány-ból, kik éjjelenként polgári ruhában cir-kálnak hatalmas firkósok s revolverrel. Sokkal nevezetesebbek ezeknél a — ko-saras rendőrök. Viselik a rendőri egyen-ruhát, karjukon kosár van, a kosárban sárgarépa, vaj, tojás stb. — revierjük a piac. — Ezekre valóban rendkívüli nagy szükség van a — konyhában!

— *A honvédség köréből. F. évi* márczius hó 1-ével 200 honvéd újoncz kerül a helybeli állomásnál kiképzetés alá. Az újonczokhoz parancsnokul Ters-tánszky Ferencz százados rendelettet ki. Úgyan ez időben az V. honvéd kerületi dandár altiszti tanosztálya is kezdetét veszi, — melynek parancsnoka a pécsi körökben előnyösen ismert Mór Béla szá-zados leendő.

— *Meghívó. A pécsi kereskedelmi* önképző és betegsegélyző egyet f. évi február hó 25-én d. u. 4 órakor saját hely-lyeiseiben (fútcza 37. szám 1. emelet) nyolczadik rendes közgyűlést tartja. Tárgy-ak: 1. Elnök megnyitó. 2. Jegyző jelentés a választmány múlt évi működé-séről. 3. Elnök, alelnök, főjegyző, aljegyző, pénztárnok, 8 választmányi tag és 2 póttag választása. 4. Indítványok tétele.

— *„Nefelejts-csárdás”. Ezen cím* alatt jelent meg helyben Fesztl Károly által bérből birt nyomdában egy zenemű — Jónás Jánosról. Jónás, Dankó Gyula zenekarának kétségkívül legtehetségesebb tagja s még szorgalom- és tanulmányal sokra viheto. Az új csárdás kapható Traub B. és társánál.

— *Színházi udonság. Színházunk* ban legközelebb dominónak. A dominó-játssma igaz, hogy nagyon unalmas, de azért érdekes, mert számításon alapul. Színr kerül Jovanovich Pál — „A rózsaszínű dominó” című egy fel-vonásos vígjátéka. A direktor tele házra — a szerző pedig babérra s a m i t ; mondja most már valaki, hogy a dominó nem számításon alapul. Valószínű meg mindkettő is — számítási s!

— *Iparlovag. Hoitssy név alatt* egy barna, csinos, de kissé kopott öltözékű ifjú, ki magát festőnek vallja, arra használja idejét, hogy — rokonokat keres, a kiket, ha sikerül — ugyancsak megfest. Ez a fiu pécsi születésű. A napokban Nógrádmegyében kóborolt szarcolni. A családok belviszonyait tette tanulmánya tárgyává s e tanulmányát ügyes kóbol-

mányokkal kibővitve, garázdálkodik. Bu-dapestben már rendőrileg ismerik. Nógrádi utjából, ha ugyan lépen nem ragad, na-gyon valószínű, hogy visszaszajon szállföld-jére — Pécsre. Jó lesz tőle óvakodni.

— *A „Szinpad”-ból. Szinigazgatói* engedélyért folyamodott id. Bokor József szántársulatunk tagja, a ki fiával ifj. Bokor Józseffel mult év tavaszán már társigazgató volt, a direktorát azonban ifj. Bokor József visszalépésével feloszlott. Kérvényező oda utasított, hogy mindenek előtt ren-dezze a társigazgatása alatt be nem fize-tett tagdíjak s nyugdíjilletékek ügyét, mert azokért solidaris köteletségben áll.

— *Az „Műkedvelők” című 3 felvo-násos vígjátékot* adtak nagy tetszés mellett a napokban a miskolci színházban. A műt minket péseket is érdekel a meny-nyiben szerzője Ha u e r Hugó, színész-nevével Verő, városunk szülötte. A főváros-ban is ismerik már a darabot s igen elismerőleg irnak róla. A darab sok ere-detiségről tesz bizonyosságot s szerző a drámai bonyodalmat ügyes kézzel tetsze-tős módon oldja meg. A vígjáték nyom-tatásban is megjelent.

— *Hatezer pincéz! Városunkban* rendszeren temérek sok a faczér-pincéz, talán vizgasztalásra lesz azon körülmény, hogy az orosz császári miniszterium pa-rancsot adott ki, hogy a koronázási ünne-pélyekre 6000 pincéz és inas szerzőt-tessek, kik idegen nyelvet beszélnek. Azok a pincérek, kik nemétül, vagy francziálul beszélnek, előnyben részesülnek s napo-kin — 10 rubel (15 fti) fizetést kapnak.

— *Csendélet Bakán. E lapok ha-szábjain* innen már több közlemény e cím-nem jelent meg. Most írja hallgat, noha két szál pandur van a faluban bekvártelyozva — s ennek dacára működnek a csirke-tolvajok, malacozt, tyukot, méheket csakugy sorserint takarítják — majd ta-lán egy szép éjszaka meg a panduroknak legalább is egyikét elviszik. — Czáfoljon meg! . . . ha nem igaz!

— *Nagy tüzvész pusztította el me-gyénk egyik közését:* Pusztalatt. Erősen dühöngött a vihar, éjjel 11 óra tájban egy ház kigyulladt, s a tűz rohamosan harapózva, lángterember borította és né-hány percz alatt megsemmisítette a köz-ség legnagyobb részét. Az első álmban szalendörgő lakkosságot a közeltekvő egyik malomból épen arratérő emberek riasz-tották föl, de az iszonyatos szélvész miatt minden mentési kísérlet meghiúsult. Egy négy éves fiucska annyira összeégett, hogy másnap meghalt, anyjáról pedig a ruha és haj legett, életét is csak úgy ment-hette meg, hogy a közeli patakba vetette magát. Ninos remény felgyógyulásához. Többen égési sebet kaptak, a község többi károsultjainak pedig mindentk oda-égett.

— *A duna-drávai vasut annak* idejében tudvalóleg másodrangú vasutnak építetett s így most képtelen meg-felelni azon szállítási követelményeknek, melyek abból származnak, hogy a budapest-fiumei forgalom ketté osztottat a déli vasutársaság és a budapest-pécsi vasut között. Ennek folytán komoly megfontolás tárgyát képezi az, hogy a duna-drávai vasutnak legalább dombvár-zákányi része átépíttessék első rangúvá. A szükséges pénzeszközök beszerzése iránt a tárgyalások legközelebb meg fognak kezdeni.

— *Hajóközlekedés. A személyszá-lító hajók közlekedése* Budapest és Mo-hács között e hó 16-án nyitott meg, a következő menetrend szerint: Budapestről Mohácsra naponként 7 órakor reggel a görög templom előtti kikötőtől). Mohácsra érkezik d. u. 5 órakor. Mohácsról Buda-pestre naponként d. u. 2 óra 30 perczkor. A hajók — Szalk és Apostagot egyelőre kivéve — valamennyi állomást érintik. — Az árúk felvételnek az egész Duna mentén.

— *A siklósi vörös-kereszt főkegyelet* f. hó 17-én a mohácsi és győri árvízkarosultak javára táncszéltét rendezett. A mulatság jól sikerült, a mennyiben a sik-lósi közönség színe-jára részt vett benne. Nagy társaság nem volt jelen. A szép tánczosnók között láttuk Némethné, Mil-hofferné, Schmirmundné, Löschné, Kleinné, Spitzerné, Gastmüllerné, Dömötör Juliska, Veszely Ida (Pécsről), Klein Gizella, Kovács Flóra (Terehegyről), Szokoly Etelka, Mautska Etelka, Tachter Lóri, Novák Luiza, Veigl N. (Dardáról) stb. urhölgye-ket. A szépen sikerült mulatságnak csak a parkadó hajnal vetett véget, s a jelen voltak egy kellemesen töltött éj édes em-lékeit vitték magokkal. Amint halljuk, az árvízkarosultaknak mintegy 50 fti jut. — c.

— *A siklósi vörös-kereszt főkegyelet* által f. 1883. évi febr. 17-én a mohácsi és győri árvízkarosultak javára rendezett táncszéltét alkalmával felülhíztettek: Voj-novits Zsófia 10 fti, Klein Károlyné 5 fti, Klein Károly 5 fti, Milhofer Lipótné 3 fti, Jézenszky Aladrné 2 fti, Deymek Fri-gyes 1 fti, Patzak Józsefné 1 fti, Szücs Dániel 1 fti, Battyáni Lajos 1 fti, dr. Reisz Adolfné 2 fti, Weisz Lázárné 2 fti, Pick Lipótné 1 fti, Özv. Bekő Gáborné 1 fti, Németh Györgyné 2 fti, Spitzer Sámuelné 2 fti, Spitzer Edéné 1 fti, Pet-rás Józsefné 2 fti, Ruvald József 2 fti, Kossa Dezso 1 fti, Schreier János 1 fti, Liss József 1 fti, Pakuzsi Gyuláné 1 fti, Ursiny Arnold 1 fti.

— *Wagner a világhírű zeneszerző* meghalt! Holttestét Bayreuthba szállították,

hol örök álmaim pihen. A város gyászba borult. Mindent feketé zászok leugtek, a lámpák gyászfátyollal vonattak be. A gyászszertartás Wahnfriedben tartott meg nagy ünnepélyességgel. Lajos bajor király Wagner özvegyének Liszt Cosima asszonynak évi 60,000 márká járadékot, gyermekeinek 20—20,000 márká évi járadékot utalványozott.

Az aradi színházban febr. 18-án délután fél kettőre tíz támadt a csakhamar a színház belseje a tetőzettel leeggett, a tűzoltóknak a bérházak megmentésére kelle szorítkozni. — A színház a bérházakon kívül 170,000 frtig van biztosítva az „Adriánál” s nem sokára újra felépül.

A négyveti közcavacora céljaira továbbá befolyt: Mayer Béla, dárjai szolgabírótól 10 frt, Danitz Isa kisasszonytól 3 frt, összesen 13 frt. — Pécsét, 1883. febr. hó 18-án Magyarly Rosa alelnök.

Pázmány Dénes országgyűlési képviselőnek politikai okból eredt párbaja volt Radó Kálmán vasmegyei főispánnal, azon nem jellemezhető eljárás miatt, mit a főispán szolgálatai által a P. által Szombathelyen alapított „Dunántúl” című függetlenségi párti lap elnyomására elkövetett. — Pázmány erős lövést kapott, melynek gyógyítása sokáig fog eltartani. — A párba Jánpén történt meg.

Mint hogy erős szerekek a test csak elmergesítették, a nélkül, hogy a fájdalom, melyek ellen a mixturák stb. használtak, elmúlának, azért legyen mindenek ki altestszerekek, gyomor-, máj-, epe- és vesebántalmakban, aranyérben, altestfájdalmakban stb. szenvedő, a kitűnő hatású által az egész világban ösmertté lett és a mellett tökéletesen ártalmatlan Brandt Richard-féle Svájci lapdacsok ezennel különösen ajánlja. A Brandt Richard-féle Svájci lapdacsokat minden jobb gyógyszerárban szelencéjét 70 krajválnal kaphatni. Pécsét: Sipőcz István és Kunz Nándor gyógyszerárban, és a napi használati költség csak 2 krajvárba kerül.

Válasz egy „Nyilt-tér”-re. — Zsoldos Lajos és Fejes Zsigmond mint Bartha Rezső válszói tanító kar- és büntársainak nyilt teri „nyilatkozás”-ukra mindenek előtt ezen emberek jellemzésére előre kell bocsátanom, hogy B. R. első ízben hozott hozzám egy nagy terjedelmű cikket telve a legilletlenebb stb piszkos kiféjezésekkel, melyekben B. R. ur tanítói működése az egekig dicseztetik, más pedig annak alávalóban lerántatik, miután elolvastam azt és szövegéből nem tételezhettem fel iróját, aláírója pedig nem volt, kérdeztem szerzőjét, és B. R. ur inogvalotta, hogy ezen dicsejtést és kimentést önmagára ő maga írta, tölem pedig azt várja, hogy azt ugy adjam ki, mintha egy nem érdekelt harmadiktól eredne. — Eme kiváncsol szemtelenségét véle megértette elutasítottam azzal, hogy saját neve alatt fogalmazott, sértések nélküli czáfolatot felvezek, de ilyen nem. — Egy hétre reá kiadattam az általa beküldött nyiltteré czáfolatot, de már ebből is egy pár piszkos szavat törölnöm kelle. — Mint hogy B. ur sajtóperrel fenyegetett, az általa megorrolt cikket szerzője beküldte hozzám igazolva azt azonosak, mik cikkében foglalkék és kérte közlésüket, én ezt megtagadtam egyrészt a bizonylatok terjedelménél fogva, más részt, mert az ügyet a lap terén befejezettek tekintém B. azon nyilatkozatával, hogy a sajtóper megindítandja, a mire B. urat sürgetve biztattam is. — Azonban a furfangos észjárású rektor tartva a sajtóper kimenetelétől csak fenyegetni tudott vele, megindítani nincsen bátorsága, de bosszút forralva ellenem is, bejött házsonzárú két barátjával és meglesvén az időt, midőn a történésekre nézve irodámban tanu nem volt e hó 13-án újra tetté nálam nem óhajtott tiszteletét. — B. R. ur újra egy stilygyakorlatot adott át és annak közlését kérte. — Alig néhány sornyi olvasás után tudtam, hogy a befejezett ügyre vonatkozó egy szemenszedett durvaságokkal telt piszkos-irattal van dolgom.

Nem olvastam tovább, visszaadtam azzal, hogy utolsó szavam hozzá: indítson sajtóper, derüljön ki, valljon ki a rágalmazó, el nem tiltkóva azt, hogy a B.-féle stilygyakorlat sértő, durva irányból is könnyű következtetéseket levonni, mire B. ur nyíltan bevallá, hogy sajtóper nem indit, ott nem kapna elégtételt, ő maga akar magának elégtételt szerezni, ha az ő névtelen megtámadóját lepiszkolja és nevetségessé teszi. — Ekkor beavatkoztak B. ur pájtásai és bárdolatlanul követelték a Barta-féle szenyiarít közlését állítva, hogy lapomban ezen kívül a rendes tartalom határon túl menő arcztalanság nem csoda, ha felkeverte epémét és véretem arczomban — fejembe szöktető, utalva az ablak sarkában álló botokra azonnali távozásra ajtót mutatam, de ismételnem kelle, hogy házi jogomat gyakorolva veendem, míg végre folytatlagos piszkolódások és inszultusok közt irodámat elhagytták.

Mint hogy irodámat az ily arcztalan támadások ellen folyton két pandurrnal őriztethetem, sem folyton tanukat nem tarthatok körülöttem, ezentul tudni fogom, magam más módon az ily egészségre és életre nézve veszélyes orv-támadásoktól megóvni.

Nem tudnám, hogy miért nyerhetnék polgári hatóság előtt megérdemelt büntetést? — Akkor sem lennék büntethető, ha a hozzám betelakodott és saját lakáson engem sértő fickókak tetleg kutyakorbács vagy bottal megtanított volna a becületre. — Akkor is jogomban voltam. Pécs, 1883. február 21.

Haksch Emil
fel. szerkesztő.

Szeget szeggel!

Ha lapunk szerkesztője „bálicsi fülemüle” — úgy rettegjenek a „Pécs”-ok-kukacjai és irodalmi hernyói. A fülemüle fel szokta emészteni az effélé — férgeket!

De, mert nem vagyunk fülemülék, cseppet se féljen a „Pécs”, nem bántjuk, sőt inkább buzdítjuk — dalolván:

„Előre tőkszar, csimpolya, doromb,
Gimpli-kelepeze és repedt kolomp!
Fel hagymabördő, fűzfásip, bűrik,
Lyukas kules, mely sávit, kanász-tölök,
Czirok-hegedű és hasadt faköz,
Hadd zengjen a föld és zúgjon a ég!
A szubvenzióknak éppen ily zene
Most dítót, fantartó elome.
Minden szemét-czikk egy-egy kincs,
Mégél, ha ebben semmi szűke nincs,
Sovány ugarnak trágya a kell, de sok:
Munkára pennák, kalamárisok!”

Dictum factum — a „Pécs”-nélkülözhetetlen!

A vacsora-pártnak — „ét-lap”-ra van szüksége, még pedig olyanra, mely mindig tele van különféle — gombacotlettel-ekkel. A „Pécs” ilyen!
Ad vocem — vacsora-párt?
Az azon párt, mely estenként összeül a kaszinóban és tele tál mellett beszél a város, a megye, a haza, igazabban a — maga „érdekei”-ben, igazotván pirog, fehér lóré, a mitől aztán csak úgy dül az a sok — zöld! De ni-ni!... pirog... fehér... zöld... meg van a nemzeti szín; mondja most már valaki, hogy a vacsora-párt, a mamelukok díszes menageriája nem — nemzeti párt!

Az ét-lap „jeles” szerkesztőjéről, e lépen fogott „gimpli”-ről nem szólnok, ő semminek sem oka; de annyit mégis megkockáztatunk, hogy:

„Ha férfi vagy, légy férfi
S ne hitvány, gyöngé — bábi!”

A feketét, ki, ha sokáig laptulajdonosodik, könnyen lehet — „schwarz”-oskák, már pedig nem hazafiság a magyar-nak németesedni, kivált akkor, midőn a német — magyarosodik; mondom a feketét nem emlegetjük. Nem jó az — ördögöt falra festeni!

Az ét-lapban gyakran van holmi „rántotta” — Bors-sal. Erre nézve csak az a megjegyzésünk, hogy hiába sütnék-főznék borssal, az iz éppen nem — borsos!

A művészi nyáj — kolomposa: a szabadkai kos, mely mint mondják, kergeség folytán kímustrálta került — Pécsre a „Pécs”-be.

Jön a — Kos-utánni!
S jönnek a többi juhok!
Ezekről majd a nagy-uztatás és nagy-nyírásokor.

Végül pedig elmondjuk Aesopus pompás meséjét a — samárról.

„Egy csacsinak igen jól ment dolga — könyebben élt mint sok munkás szolgál — szénát, zabot elegendőt kapott — télen-nyáron esinos íbáan lakott — de ő ezen sok jót keveselté — s a mint farang végén észrevette — hogy a juhász dudaszónál mulat — ugy elhagyá a jámbor indulat — s oly nagy kedve keredkedett tánczra — hogy már gondolni sem tudott márra — csak úgy turkált mindent magam mellett — minden rossz volt neki mi sem kellett — s végre egy macskát fogott dudásul — s azzal a befagyott tónak indul — a befagyott tóra alig hogy rálep — a tó körül összecöcsdül a nép — s rákezdék a csacsinszki nótáját — füles ur hányja-veti a lábát — de alig hogy rugdalozik, ugrik — szörnyű ordításal hasra rogyik — szegény csacsni nem ok nélkül nyögött — óh jaj! keresztosntja ol-törtött.”

Ilyen formán járt a „Pécs” is. A szubvenzió addig-addig piszkálta, szurkálta, míg végre — jégre ment!

A muzsikális-kriminális-mindent-tudális dudás nyávogott s a ki járta — megjárta, ez nem volt más, mint a szegény — „Pécs.”

„Nagy lett volna a kis „Pécs”-nek
Az ő tudományá,
De mi haszna, ha kevés volt
A vágott dohánnya.
„Rovás”-t irt a „Figyelő”-re
— S hajna!
Akkor esett ez a bolond
História rajta.

Box.

Nyilatkozat.

Tek. Bodó István ügyvéd ur, a „Pécs” felelős szerkesztője azt válaszolja, hogy a „Pécsi Figyelő” mult számában tett külön nyilatkozatom — „teljesen felesleges”, a menyiben reám nem vonatkozott a vágás. Bocsnám! ez nem áll, nem hogy csak ama sorok, de jelen soraim se feleslegesek, sőt nagyon is szükségesek, hogy a „Pécs” csúf hazugságát teljes világtában tüntessem elő. Nagyon

rosszul magyarázta „Pista bácsi” a szavak értelmét, midőn azt mondja, hogy: „Pécsi Figyelő” — nálunk ajánlközött munkatársait egyenként utasítottuk el. A „nálunk” szó, ama bizonyos epéske-désben nem foglaltott, de meg az ellen ismételnem tiltakozunk is, hogy lapunk bármely rendes munkatársa ajánlközött volna. A „Pécsi Figyelő” rendes munkatársai sorában a színi- és zene-referent és magamat ismerem. Többen nem vagyunk s ha mégis valaki lapunk címével merészelt volna ajánlatot tenni, lett légyen bárki, azt mi lapunk címzések viselésére nem hatalmaztuk fel. És ne vegye rossz néven kedves „Pista bácsi” — ha akkor, midőn „tévedés”-ből elismarölög nyilatkozott rólam, el-pirultam és most, midőn nem-tévedésből akart megpirítani: nem pirultam el!

Tisztelettel
Várady Ferenc,
a „Pécsi Figyelő”
rendes belmunkatársa.

A közönség köréből.

Az annyira emlegetett népevelés, jótékony árnyában most már megnyugodhatunk; „mert többet kaptunk mind érdemeltünk” — van nekünk annyi írott malasz, annyi kimutatás a kir. tanfelügyelőséghez, hogy az örömtől keblünk majdnem szétreped, midőn látjuk, hogy a népevelésre százezreket dobál ki a közoktatási miniszter. Hanem az igaz, hogy azon tanító ki 1871-évből 50, 1872. évből szintén 50 frt állami segélyben részesült, igen buzgó veterán előharcosa a népevelésnek. Ezen buzgalom indította arra nobilis — így írja nevét mint nemes — Bertalan János tanító urat, hogy az itteni Saska Péter, József fiát, a felebaráti szeretet szent nevében, mint üdvözítők parancsolta: „Hagyjátok a kisdéket hozzám jóni.” Máté 19. 14. ugy találta a nevelés terén az iskola falához simítani, hogy térde helyéről elment, (fiozomodott) a csontrakó tette előbbi helyére.

Tehát ilyen államilag segélyezett népevelő megérdemlené” hogy a tanfelügyelő ur is vegyen magának róla tudomást. Van-e valakinek kedve ilyen tanítóhoz gyermekét iskolába küldeni? Eszembe jut a mult évbeni tanítói gyűlés Bpestben, midőn dr. Ballagi Mór hatásos beszédet tartott s ezen őt szóval tejezte be: „Modestus offeritur, quod non petierit.”

B.-Szöllősen, febr. 21-én 1883.

Szóllósi.

Lesz vadászati törvény módosítás; lesz bizony, csak hogy jól tudjuk, hogy nem lesz benne közönség. Midőn boldogult pénzügyminiszter szolgálhadával fényűzési adót álmodott meg, ezek közt tündökölt a fegyveradó — manapig — és 12 frtos vadászati jegy, de a bölcs honatyák magokról épenséggel nem feledkeztek meg, mert az urasági erdekek három évre kapták 12 frtért, hanem egy nagyobb uralomban ez sem tett megvetendő összeget — később lett 6 frt egy vadászjegyet — de ez idétlen születt, — hanem másként kell gondolkozni, nyélbe ütötték azt: hogy az uralalmi erdekek kapjanak egy araszatos bádogot mint „erdő ör” egyszerű mindenkorra ára: egy flóres — ezzel aztán el van törölve a fegyver-adó, a vadászati jegy.

De egy más jámbor halandó, ha ki akar menni kis szorakozást élvezni fegyverrel kezében lökje oda a 12 frtot, más-ként majd oda olvassák neki a „nemulasa”-t. Ez nem volna még oly fájdalmas, ha a tek l. urak és urfiaknak volna vadász jegye, de ezek azt mondják, hogy a négy hónapi vadász évadban, alig van pár napjuk, ezért nem volna érdemes kidobni a 12 frtot. Hja ki urnak termett, annak is marad még a . . . ki mer nekik szólni, a pandurok velők mennek, hogy hajásulok se görbüljön meg; ha talán egy jámbor finansz arra vetődnek, behunyja szemét, mert utó-végre is ő huzná a rövidebbet — kinek adná fel, a járásbírónak, hiszen sógor, koma, nagybácsi vagy más valami atyafiság, így gond nélkül élvezhetik a szabad levegőt és a vadászati mulatságot adómen-tesen.

Ostor.

Színészet.

(Február 17—22.)

Az elmúlt hét legérdekesebb színi estéje hétfőn volt, a midőn Pailleronnak „A hol unatkozna” című vígjátéka került színre. E vígjáték az újabb francia színművelés egyik remek terméke. Tárgya a befolyásos nagy úri kölköz szalon-életéből van merítve. Mesteri scenirozása valamint valódi francia szellemességgel vezetett párbeszédei folytonos élénkségekben tartják a közönség figyelmét és érdeklődését. Itteni előadására szintársulatunk már hosszabb idő óta készült, s azért az összejáték sokkal jobb is volt a szokottnál daczára annak, hogy a társulat hiányos szervezettel fogva csak egyes szerepek voltak jól ellátva. Megleő sikert aratott ez este különösen Arányiné Williers Susanne szerepében. Arányiné Susanne felruházta mind az új természetes kellemmel és bájjal, mely e

*) hogy aztér a szőlőre tennek.

szerpeket jellemzi, s ügyes játékaival nyilt jelenetekben is tapsokra ragadta a közönséget. Sajnálunk kell, hogy az igazgatóság öt mindedig mellőzte, s csak kisebb szerepekben léptetvén őt fel, nem adott neki térte tehetősége bemutatására. Gönczy né Reville hercegnőt igen jól játszotta, Gaál Hermin pedig Ceran grófnő szerepének helyes felfogásával és gondos eljárással ismét szép bizonyítékát adta alakítási képességének. A férfi szereplők közül egyedül csak Arányi (Raïmond P.) felelt meg szerepének, a ki ezen szakmájától elütő szerepet megleő könnyűd-séggel, elegantiával és verve-vel játszotta. A közönség öt is nyilt jelenetben hirta ki. Nem így a többi szereplők. Morvay (Roger) legkevésbé sem gondolta át szerepének jellemét, s azért hibásan játszotta azt különösen a két első felvában, a hol játékaól épen nem látszott az, a mit Roger előadójának okvetlenül ki kell tünnetni, t. i. hogy ő már rég óta szerelmemmel szereti Susannét anélkül, hogy annak ömaga is világos tudatával bírna. Sándor (Bellac) sem igen találta bele magát szerepébe már az első két felvában sem, de leggyengébb volt játéka a 3. felvában, a minek főoka különben az volt, hogy szerepét nem memorizálta be kellőképen, s így kénytelen volt magát nagyon is a sügóra bizni. A többi kisebb, bár szintén lényeges szerepek csak segédszínek v. körítást által lehetvén betöltve, egészen elenyészték.

A 3. felvonáshoz az igazgató egészen új díszletet készített, a mely valóban megjelönd szép, különösen a háttér perspectív rajza természetes árnyékolása és színezése vall igen ügyes kéze. A közönség Eltetőt, a díszlet festőjét a színpadra hirta s élénken megtapsolta. Sajnos, hogy e kitűnő darab előadását csak kis számú közönség nézte.

Kedden febr. 20-án az Arányi-pár javára egy bohózat került színre, melynek címe „A szerelem vadrózsái”. E bohózat új epizódját egy vidéki színésztrup színi előadása képezi a la „Theatralischer Un-sinn”. A közönség zufoflásig megtöltötte a színházat, de bizonyára nem a darab kedvéért, hanem mert kedvenceze kitüntetésére nyilt alkalom. Arányiné egy igen szép bokréttát és koszort kapott, Arányi pedig a közönségnek színi nem akará tapsai között egy szép babérszoros-t és levélben 60 frtot és egy aranyt kapott, a mi a pécsi keresk. kör ifjúsága által indított gyűjtés eredménye volt.

Szerdán az „Üdvöske” volt előadása kitűzve, de a közönség végre még csak megsokalta a darabok gyakori ismétlését, s azért publikum hiánya miatt az előadás elmaradt. Végre csütörtökön az „A hol unatkozna” került másod-szor színre.

Irodalom.

≡ **A Képes családi lapok** 21. számának tartalma: Mikor a rózsabimbó kinyílik; beszély (folytatás), írta Márkus József — Késő órán; költemény, írta Jékely Aladár. — Kettőtől szerete; beszély, (folyt.) írta Horváth Árpád. — Habarokos rokonság; humorzik, írta Czylkay Lajos. — Szilveszter-terei kaland; beszély, (folyt. követt.) közli Gámán József. — Heti tárcza (A nőkörl a nőnek) írta Heti Klio. — Az odvas fa titka; beszély, (vége követt.) írta Vajay István. — Az ország koldussá; rajz, írta Muzslay K. János. — Képmagyarázat. — Mindenféle. — Képek: Foglyok szállítása Szibériába. — Muzsantál a jégen. — Galambra vadászó sas. — Melléklet. A „Titokzatos vendég” című regény 97—112 oldal. — A borítékon: Heti napár. — Sakk-talány. — Magikus pont-talány. — Talányok megfejtései. — A számtani talány. — Megfejtők névsora. — Kérdések. — A szerkesztő postája. — A kis lottó húzása. — Hirdetések. — Előzetes: Mechner Vilmosnál, Budapest. IV. ker. papnövelede-utca 8. sz. Egész évre 6 frt, fél évre 3 frt, negyed évre 1 frt 50 kr.

≡ **A „Üstökös”** legújabb száma következő tartalommal jelent meg: Az „Üstökös” arcképcsarnoka. (Képpel a czimlapon.) Csata után. (Vers.) Nemváró Csapás. (Képpel.) A párbjáról. (Két képpel.) — Gácsér Pista bácsi elményei. — A kaszárnyából. — Kákai Tóbiás és felesége. — Veregcsig kritikája. — Kakastól. (Három képpel.) — A műszóhoz. (Vers.) A régi jó urak. (Tábléklet Erdélyi Gyulától.) — Borkorcsolyák. — Az „Üstökös” előzetési ára: negyedévre 2 frt.

≡ **Új zeneművek.** — Táborzsky és Parsch zeneművészkedésében Budapestben: „Szeget szeggel” Follinusz Anról eredeti népszimfóniák legkedveltebb dalai. — 1. Nem mind arany, nem mind ezüst. — 2. Ha szavaid megfontolom. — 3. Sárga virág. — 4. Nehéz, nehéz az én szívem. — 5. Nem igaz, hogy a lány hültén. — 6. Itt születtél. — 7. Nekem olyan asszony kell. — Énekhangra zongorakísérettel (vagy zongorára külön) szerző Konti József. Ára 1 frt 50 kr.

≡ **A „Budapesti Bazár”** f. é. 4-ik számának tartalma újra a mellett bizonyít, hogy a legjobb bécsi és berlini e fajú közlönyvel bátran kiállja a versenyt és azokat hasánkra nézve egészen nélkülözhető tezi meg ily körkötben is, melyek a divatnak nagyobb fontosságot tulajdonítanak, min a mennyi joggal megjár. — Az igen elágás színes divatképen a „Bazár” tartalma 86 ábrát a megfelelő leírásokkal a női stíltők, munka és börtorzat köréből. — Egy nagy ív szabási mintát és hímzés mintákat. A regény mellékleten kívül szépirodalommal foglalkozik a „B. B.” melléklapja. Ezen szám tartalma: „Napfény ha játszik” költemény Szász Bélától. — Egy lap az árvíz könyvéből. Rajzok Kajdacsy Bizától. — Cyprus lombok anyám sírhalmára. Lithvay Viktoriától. — Egy francia regény folytatása. — Az elhagyott várkastély Zoltától. (Egy jól sikerült képpel.) Tárca. Lovelock a házasságról. — Virág kérészet. — Fővárosi szemle, stb., mihez járul még a börtök felhasználsa a legkülönbözőbb a növényáiban igen érdekes közleményekkel. — Előzetési ára 1/4, évre csak 2 frt 50 kr. lévén, buzgón ajánljuk t. olvasóink pártfogásába.

≡ **A legújabb találmány** ismertetésére a „Gazdasági Mérnök” című mezőgazdasági és műszaki hetilap ez évben külön rovatot nyitott, melyben már eddig is igen számos bel- és külföldi találmány leírása és szakszerű rajza volt közölve. — Czikkek szintén kiváló szakismerettel, a hazai viszonyoknak és a gyakorlat igényeinek megfele-

lőleg vannak gondosan megválasztva; minek bizonyítékul csak a következő fontosabb cikkeire kell utalnunk. Az okróli és kevervényrebről (számó ábrával) László L.-tól. — A marhatenyébről (számó ábrával) M. K. — A gázok Mekkájá: Dr. R. Oditzky Jenőtől. — Az ugralróli. Sissovich Károlytól. — A gózkárok meggyászájáról. — A csendes tenger partjáról (Eredeti tudósítás Amerikából) Dr. Rosen-spitz Sándortól. — A phylloxera és annak elterjedése Franciaországban (Számó ábrával). — Sínvágó fűrész (1 ábr.) — Szállítható telefon alkalmazása vízi útakon és járműveken (2 ábr.). — A völgyzáratókról. — A magyar nemzeti Pantheon (2 nagy képpel). — Az osztrák szabhadalmi jog módosításáról. — A cogan-gyártásról. — Új vírijogi törvényjavaslát Franciaországban. — A repácukor-gyártás Oroszországban. — Amerika termései 1882-ben. — Új kotrógép (1 ábr.) A belga Bángsgr. Dr. Diezckly J.-tól. A Mississipi folyam szabályozása, Czölőpök lesüllyesztése víziműveléssel (1 ábr.). A tejgazdaság statisztikája. — Haladékok a gőzfejlesztésnek és gépek szerkesztésében. A császár alapítvány épület Bécében (nagy képpel). A földművelő osztály helyzetének javításához. A gazdasági és ipari termékek mesterséges szárítása. Az amerikai dísz-bőrsz. Egy mintaszertü haltenyésző telep (3 ábrával). A budapesti dalmház építése. A talajviszonyok földtani felvétele és annak jelentősége gazdasági, műszaki és közgazdasági szempontból. — Adatok Amerika gazdasági, ipari és kulturális fejlődéséhez. (A Gazdasági Mérnök saját levelező-jéte) Dr. Rosen-spitz Sándortól. — A vár mint tápszer, stb. A gazdasági Mérnök megjelönd minden héten, 12 nagy oldalon, feltűnő díszesen kiálltva, képpel és szakszerű rajzokkal gazdagon illusztrálva. Szerkeszti és kiadja Gonda Béla a min. főmérnök, megeytemi m. tanár. — Előzetéseket meg az év elejétől kezdve is folyvást előford a kiadóhivatal (Budapest, csillag-u. 8.) egész évre 10 frt, félére 5 frt, negyedévre 2 frt 50 krajválnal.

Közgazdaság.

Szülő-metszésről.

Itt a metszés ideje. Tudom minden szülőlagda hálát mondhat a mindenható-nak, hogy a bimbók szépen átteletek, mely által első fontos kívánása teljesült volna is.

Többnyire minden vidéknek van tapasztalatom szerint egy uralkodó szülő-faja, mint Tolna, Somogy, Zalánka a kádarka, kolontár és sárféher. Ezen fajokat a metszők ősi szokás szerint rövidre szokták metszeni; de nem csak ezeket, — hanem ezek miatt az egész tarka-barka sok mindenféle más fajokat is, melyek egyáltalán nem tük a rövid metszést; — mi által azt nyertik, hogy szőlejüknek leg-alább 1/3 része meddőn marad.

Lehet aztán elég panaszunk hallani, hogy ez, meg amaz faj, milyen rossz, — mily ritkán terem, jövő őzre ezt is, meg a másik tökét is kidobatom, nyáron meg is lesz előre csonkázva, s halálra ítéelve, — pedig mennyibe kerül egy tőke, mily gondallal ápoljuk jó reménység fejében, s végre is saját önmagunk hibájából kidobjuk s helyette talán rosszabb fajjal elbujtjuk. Pécsnek is van egy-két kitűnő hazai szülőfaja, melyeket a tokaji hegyben is uralkodó fajnak lehet nevezni, melyek nem egyebek, mint az itteni tájelnevezés szerinti kénykényű vagyis furmint, (szigeti, som, mőzler) továbbá fehér szőlő vagy más néven f. . . . ka-mehlweis. Mind a két fajból Tokajban azt a híres aszút készítik. Azonkívül hiszem itt is van elég-éleg panaszos tőke, — mely nem terem.

A Balaton mellékén is egy volt ez-eltől 15—20 évvel meg a metszést nem reformálták, Bogay, Ramazetter s több ur igen helyesen felgotta a dolgot, s a metszésnél próbát tett és czélt is ért.

A terméketlenség nem a tökétől ered, hanem saját kezünk után, mert az ugynevezett rossz fajokat is rövidre metszték, holott ezen tökék is jó fajok, csak hogy fent az 5., 6., 7., 8-ik szemnél hozák a termést, s ezzel sokat hibáztunk rég igóktól fogva. Azt gondolják igen tisztelt olvasóim, hogy ha szálveszőznek ily esztében, talán a tökét elrontják? — azt se hidjék, mert van egy szálvesző-mivelet, mellyel egy tökét képesek vagyunk kellő gondviselés és trágyázás mellett, 80 évig is fenntartani, vagy talán azt, hogy szálveszőzés mellett a föld kimerül, és is balhiedelem; rendes trágyázás mellett nem merül ki. Mi hasznunk van abban, ha csak vesszőt nevelünk? mely nem egyébre, mint a tűzre való; sokkal okosabban tennénk, ha már tüzelőt akarunk termelni, ültessünk akaczkákat a tökék helyett, melyből több tüzelő anyagot fogunk nyerni, mint a szőlőveszők után. Később a szálvesző művelet leírása mellett, mely hiszem nem újsgár, egy kis módosítással elő fog fordulni a rossz fajok metszése is.

Ha belekapunk a metszésébe, a következőkre figyeljünk u. m:

Először is a 2—5 éves új szőlőknel a harmatgyökerek eltávolítandók; aki új szőlőt rak és ezt elmulasztja, nagy hibát követ el, mert a harmatgyökerek elhalt-masodásával, a vessző-növése elmarad s a sziv-gyökér megsemmisül. Megismerni az új szőlővesző növéseét, ha ily veszedelmes gyökérrel van dolgunk, mert igen silány, vézna. Sokan a talajban keresik a hibát, pedig csak kisérték meg s vágják le még idejében ezen gyökereket, s meg lesznek győződve, hogy a vesszők sokkal erősebben fognak nőni. Régi szőlőkkel a bajon már segíteni nem lehet, mert a szivgyökér megsemmisült s ha a vastag felőli gyökereket levágják, a tőke kifáradulna helyéből. Azért nem él sokáig a tőke.

Másodszor, ne messük a vesszőt közvetlen a szem felett, hanem vágjuk el a két szem közt a közepén még pedig úgy, hogy az rézsut a szemtől hátrafelé legyen, ez által kétszeresen nyertük, mert a vessző

pattanást — mely semmivé teszi a szemet — elkertljük és mert a tökéből kifolyó nedv más irányt vesz s a szemet nem vakítja el.

Harmadszor a tökének olyannak kell lenni mint egy csillag, a közepen nem szabad sarkot hagyni, mert a nedvet a többi oldal-sarkoktól elrabolja.

Ha azt látjuk metszések, hogy tökéink közül kezdenek néhányan ferde növényi irányt venni, azon is most lehet segíteni. Ott, hol például mult évi vagy már régebbi metszések nem hagytunk a tökének egyik oldalán sarkot, vagy gyomláskor, fattyuzáskor nem kísértük figyelemmel, hogy a nedvkerítés egyforma elosztása céljából a töké a kerék vagy csillag alakjából ki ne vetkőzzék, s nem hagytunk még vízhatásnak valót sem, s a növény az egyik oldalra terjed ki, a másik pedig töresen áll, — szokott a serdülés bekövetkezni, mely később a fél töké elszáradását, később az egész töké halálát vonja maga után. Ezen elhanyagolásnak orvossága igen egyszerű, a menyinyben egy késsel ugyanott, hol vesszű-növést kívánunk, belevágunk leucosagyság a zöld- vagy is elevenbe, a hol is egy forrany (Cullus) képződik s vízhatást hoz.

I. Új szőlő metszésénél figyelembe veendő:

Az új szőlőknek kis tökéje a lehető legalacsonyabbra hagyandó, s agyszemre, azaz minden sarok nélkül, metszendő leg-
alább 3 évig; mert itt csak a vesszű-nevelés és tökéfej-képződés a cél, ha lenne is rajtatermés — kivált oly fajokon mint az olasz rizing — a 2-ik évben nem tanácsos meghagyni, mert úgy sem lenne jó leve, s a töké fejződésében hátráltatná. A könnyebb elfedhetést végett is szükséges az alacsonyra művelés.

II. Régebbi szőlőknel:

a) A kopasz faj metszése az uralkodó fajok miatt nem ajánlható.

b) Rövid csapos metszés.
Ez ajánlható oly birtokoknak, kik nem inkább a mennyiségre, mint a minőségre dolgoznak, s számítanak, hogy kedvező évben azút is készítenek. Nem esalatozom, hogy ez megtörténik jó években, miután Pécsnek is ugyanazon uralkodó szőlőfaja van, mint Tokajnak. A talaj is — amennyiben néhány sor volt szerencsém megzemlélhetni — körülbelül hasonlít a tokajhoz.

c) Cser- és csapos metszés.

Ezen metszés mellett már nagyobb mennyiségre dolgozunk, de a minőség nem olyan, mint a rövid metszésnél szokott lenni. A töké már magasabban áll a földtől s így az elfedés is nehezebb.
A cser- és csapos metszésnél van a töké 1—2 cseres csap, 1—2 ugar és 1—2 egyszemes rövid csap.

d) Hosszú csapos vagy bakmetszés.
Áll 3—4, 5 szemes csapból, melyek évenként a legelső vesszűre visszametszettek, s ezek által a töké felugrását megakadályozzuk.

Ezen metszési módot én nagy sikerrel használtam a már forgatás- és kivágásra előre kiszemelt s a talaj javatása végett előre megtrágyázott vén szőlőknel, mintegy 2—3 évig. A szép új szőlőknel sohasem használtam, mert ha oly fajokkal volt dolgunk, melyek különben is alul hozták terméseiket, az 1—3 szemből is hoztak elég, oly fajoknál pedig, melyek fenn hoznak, mint p. o. Balatonvidéki elnevezés szerint a karai, bakor, kényelt, bajorok etc. vagy az új fajoknál a Chasselus. Rajnai rizing, burgundi framén, etc. ugy sem értem volna célt, mert némelyek közülök a 6., 7., 8-ik szemnél hozzák a termést, s még bakmetszés mellett is töresen maradtak volna, hanem e helyett fent elősorolt s általánban különbség nélkül minden apró szemű s fürtű fajoknál használtam a legjobbnak elismert, s legnagyobb termést biztosító.

e) Rajnai szálvesszős mivelet.

Áll gyengébb tökével egy 1½—2 láb hosszú szálvesszőből, egy 3—4 szemes magfának való csapból s egy-két rövid 1 szemes csapból, erősebb tökével duplán lehet mindegyiket hagyni, de úgy kell a tökéket metszeni, hogy a szálvesszőnek ép átlében legyen a 3—4 szemes magfának való csap, s a magfa és szálvessző közt lehet a kis csap, különben, ha mind a kettő egymás mellé kerül s a kis csap van átlében akkor a kis csapból elvönödik a tápnedv a tulsó felére, s növényes és fejlődésében hátra marad, s az egész töké ferde növényi irányt vesz. Ezen háromféle metszés, t. i. szálvessző, magfa, kis csap, minden évben változtatandó, a szálvessző jövő tavasszal több lemetzendő és ugyanott hagyandó egy kis csap, s kis csapból lesz a magfa; a magfából választás szerint a szálvessző, hogy ne hagyjuk meg a legvastagabbat, mert az nem jó termő szokott lenni, hanem azt a mely legtügyesebb.

A szálvessző — hogy kapálásnál akadályul ne szolgáljon — átkötjük a szomszéd töké karójához, még pedig oly alacsonyan, hogy éppen a fürtök a földet ne ériék, oldalos helyeken mindig völgynek lefelé. Ha egyszer a termést behúzza, a 3—4-ik levél felett visszakurbitandó a termő nyelek, ne hogy hasztalan, célt nem érő vesszű-hajtást neveljünk, mert ezen eljárás mellett a fürtök tökéletesebbek lesznek.
Karaték metszésénél, hol szintén felül

hozó fajokkal van dolgunk, ne felejkezzünk meg a termő nyelek mellett közben az apró csapokat is hagyni, melylyel azt nyeryjük, hogy az apró csapok az ugar-csapok szolgálatát tessik s jövő évre változtatva ezen csapok hagyandók hosszúra, a volt termő nyelek pedig ugar csapokra szállítandók vissza. Különben jó vesszű hiányában nem biztosíthatjuk évenként termésünket.

Vége itt a város mellett, hol a szőlő-gyümölcsöt oly nagyon értékesíteni lehet, s duplán megfizetnek, ha egy-egy tábla kora erő Chasselous felett rendelkezünk, az asztali szőlő fajok nagyobb mérvben szaporítását a legmelegebben ajánlhatni.
Pécs, febr. 18. 1883.

Schwarz József.

— Méhész vándortanári teendőit

Dömötör László, tőle vett értesítés szerint március 25-én Duna-Földváron; 26-án Pakson; 28-án Tolnában; 29-én Szegárdon 30-án Báltászekén; Tolnamegyében; — 31-én Szekcsőn; ápril 8-án Mohácson; 9-én Villányon; 10-én Pécsen; 11-én Szt-Lőrincen Baranyamegyében; 12-én Szigetvárt teljesítendő. Felkeri az érdekelteket, miszerint jelen működésében támogatni, a méhészeket s főként a tanítókat előadásaira való megjelenésre buzdítani; további sikeres működésére végett, az előadásra, valamint a gyakorlati méhészkedésre alkalmas helyeket megjelölni kegyeskedjék. A gyakorlati méhészkedés szempontjából az előadásti helyhez közel eső méhésztelepre való meghívást örömmel fogadják.

— Kaposvári lóárverés. — Somogy-megyé gazdasági egyesületének alóli bizottsága ezennel tiszteltet tudatja, miszerint az általa Kaposvárt rendezendő lóárverés folyó 1883. év március 29-én reggeli 8 órakor kezdődik s a szükséghez képest 30-án folytatatik. Ezen árverés célja a vevő közönséget a tenyésztőkkel közvetlen érintkezésbe hozni és az által, egyrészt az e vidéken tenyésztett kintin lóanyag számára jobb piacot létesíteni, másrészt a vevők lehetőleg költségűl és fáradságtól menteni. Lakásokról és elátlásról több jó vendégülöben van gondoskodva. Az egytel tisztviselői az érkezőket az árverés előtti napokon a kaposvári pályaudvarban fogják várni. Az elmúlt években elért siker által bátorítva és tekintettel az eladásra szánt lovaknak ez időn a súlyosított bejelentési feltételek folytán várható még jobb minőségére, bátorodunk az érdekel közönséget ezen árverésre tiszteltet meghívni. A bejelentett lovak részletes jegyzékét március elején adjuk ki, melyet kívánatra lesz szerencsénként bérmentve megküldeni. Az alóli bizottság szívesen szolgál bővebb felvilágosítással, mely iránt Freyadtler Vilmos urhoz méltóságos fordulni Kaposvárra. Kaposvár 1883. február havában. Somssich Andor, elnök.

— Új ezüsttartalmu telep. Lednicze környékén Szerémszékben, közel a Dunához, a Fruszkagora hegyész észak-keleti oldalán nagy ezüsttartalmu ólomfenn telep fűdötetett föl. 15 mtr. mélyen egy 25—28 ctmnyi érczetlet találtak. A hivatalos vegyelemzés szerint egy métermáza ilyen érczen találtak 49—70 kiló ólomot és 59—159 százeleket ezüstöt. Új új harmadik ért legközelebb fogják megnyitni. A kutatásnál, mely Szodényi Márton bányavállalkozó megbízása folytán foganatosított, régi aknára akadtak, melyek még a római korban nyitattak.

— Az amerikai szőlővessző és a filloxeraügben nagymérvű még a tájékoztatásnak oly egynekél is, kik hivatalos gondolkodják magukat arra, hogy tanító és vezérül szerepet vegyenek. — Ilyen ama tévedésük, hogy az amerikai vesszőn is tökében nem élhet meg és ninosen filloxera! — Pedig ellenkezőleg éppen az amerikai sima és gyökere vesszővel lett a vész Európába áthurcolva mielőtt ezt még felismerték volna, azóta pedig az amerikai vessző behozatala minden europai államban szigorúan tiltva van. — Minthogy azonban az amerikai vessző és ennek gyökere erősebb és a rovar támadásainak ellentálló sejtstruktúrával bír, jobban képes ellentállani a vésznek, mint az europai évezred óta nemesített szőlőt, mely a megtámadás után 3—4 évre okvetlen elvész, míg az amerikaiak némely fajtát előlön nem bírja. — Ezen ellentállási képesség kipróbálására és oly czélból, hogy a filloxeravész által kipszultalódó szőlők beültetésére nagyobb számú amerikai vesszőkészlet rendelkezésre álljon, ezközöttette az olasz kormány a Monte-Christo magánosan a tengerben álló sziget terület részének amerikai vesszőkkel való beültetését, helyesen számítva arra, hogy a kontinenstől oly távol eső szigetekről az orkán sem fogja a repülő fereg alakot élve a kontinenre áthozni. — Nálunk az amugy is tilos vessző behozatalnál fogva amerikai vessző ültetéséről szó sem lehet, a kormány nem vesszött, hanem magot szeretett be Amerikából és ezen magból nevelés és ültetés jó most kísérlet alá, és pedig filloxeramentes területen, de filloxera legett területen (kísérleti állomásokon) is, hogy az ellentállási képesség kipróbálva legyen.

NAGY FERENCZ
lapulajdonos.
Haksch Emil, Kis József
felelős szerkesztő. szerkesztőtárs.

Hirdetések:

Alakult 1847. — 58-szor kitüntető.

Hoff János-féle maláta-kivonat, egészségi sör- és maláta-kivonat, mell-czukorkák.

Hoff János-féle koncentrált maláta-kivonat és maláta-csokoládé.

Kitüntető: az egészségügyi kiállításán Londonban 1881. Viktória angol királyné, Edinbourg hercege, Spencer kiállításánok.

Legjobbnak bizonyult, köhögés, rekedtség, mell-, tüdő- és gyomor-fájdalmak, emésztési bajok, szárazság és erővesztés ellen, lábadozóknál minden betegség után mint erősítő mindig biztos és legjobb sikerrel használtatott.

Legújabb köszönetirat.

Berlin 1882. november 4-én.

Hosszu évek óta szenvedek erős duágulás- és vesélyes gyomor-fájdalomban, és mint-hogy az alkalmazott orvosszerek nem használtak, ajánlás folytán kísérletet tettem az ön maláta-kivonattal. Nagy örömmre szolgál, önnök tudtára adhatni, hogy a siker várakozásomat felülmulta; betegeségem megszűnt és erőm naponta növekszik. Fogadják ezzel legbensőbb köszönetemet azon kérséssel, nekém től 10 palackot a ön egészségi maláta-kivonattól szívesen küldjék.

Philippstalné asszony,
Blumenstrasse 26.

Hoff János

urak, Europa legtöbb fejedelmei cs. k. udvari szállítójának, cs. kir. tanácsosnak, az aranykoronás érdemkereszt tulajdonosának, magas porosz és német rendek lovagjának Bécsben, Gyár: Grabenhof 2, gyáraktár Stadt, Graben, Bräunerstrasse 8.

Tekintetes ur!

Igen sajnálom, hogy önnök, az egészségre oly jó hatású maláta készítményeit előbb nem használtam. Közönnel megvalom, hogy az ön maláta-kivonat-egészségi sörnek első használatánál már könnyedséget éreztem a lélekzetem és erősítést az egész testben.

Tiszteltet felkérem nekem ismét 25 palack Hoff János-féle maláta-kivonat-egészségi sört és 5 zacskó maláta-czukorkákat küldeni.

1881. augusztus 1-én.

Kegyed háladatos

Pichler József, földbírtokos.

Bilin, Morvaország.

Tekintetes ur!

Azon jelszögyhatás, melyet keggyed Hoff János-féle maláta egészségi csokoládéja művel, minek bizottságúlag saját testem szolgált, az előkelő és vagyonos nővilág vonalmat vitta ki úgy, hogy a keggyed gyártmányú egész Svájcban a megérdemelt hírek és számos keresetnek örvend. Legyen oly szives azért nekem újabb 10 fontot az 1-6 sz. maláta egészségi csokoládéból postán utánváltat küldeni. Teljes tisztelettel

Ramp Erzsébet, igazgató neje,
Medkon, Wetziko mellett (Svájcban.)

Főraktárak Pécsen: Sipőcz István gyógyszer, és Spitzer Sándor. Mohácson: Schlesinger M., Báltászekén: Mayer Gust, Baján: Mihits István, Bonyhádon: Wéber György. Eszéken: Thurmer F. S. és fia, Kaposvártól: Laipziger Antal, Szegárdon: Hahu Adolf, Tolnában: Eisenbarth Gyula, Nagy-Kanisán: Strom és Klein, és Fesselhofer Józsefnél. 2 frton alul semmi sem küldetik.

Valamennyi Hoff János-féle maláta-készítmények csempézők, királyok stb. által 58 érdemmel kitüntettek mint semmi más hasonló gyártmány. Az első valódi Hoff János-féle mell-maláta csukorkák két papírban vannak, a vétnél csak is olyan követeltessék.
369. (12—8)

Évenként **3** huzás **LEGJOBB** és **6¹/₂** forint **SORSJEGYEK.**

Huzás március 1-én **MAGYAR**

VÖRÖS KERESZT **SORSJEGYEK.**

Főnyeremény 120.000 forint.

Legkisebb nyeremény 6—10 forint, adómentes.

MINDEN SORSJEGY BIZTOS NYEREMÉNY.

Eredeti sorsjegyeket szorosan a napi árfolyam adunk el. Csak egy forintnyi hávi részletfizetésre 7 forint 25 kr. darabonkint. Már az első részlet lefizetése után a nyeremény a vevőé.

Huzási listák ingyen. **Koritz Antal és Társa** bankháza Budapest, Harminczad-utca 2. József-tér szegletén.

Mária-celli gyomor-cseppek

jéles hatású gyógyszer a gyomor minden bántalmát ellen,

Egy üveges ára használati utasítással együtt 35 kr.

Kapható: Pécsen Kovács Mihály és Sipőcz István gyógyszerészek áruháznál.

Valamint az osztrák-magyar birodalom minden nagyobb gyógyszerertárban és kereskedésben. Központi szétküldési raktár nagyban és kicsinyben.

BRADI KÁROLY. az „Órangyalhoz” címzett gyógyszerertárban Kreuzierben, Morvaországban 1. (0—7)

Ismerősök számára
Kérlek még néhány „Betegbarát” című könyveket, mert vártam gyors felgyógyulásom következtében azt mindenki ismeri szeretné stb. — Egy szerencsésen felgyógyultam s sorai önmagukban beszélnek; ezért csak arra figyelmeztetnék, hogy a „Betegbarát” kívánatra **Griselek K.** egyetemi könyvtárus által (Bécs, I. István tér 6.) ingyen és bérmentve küldetik meg, a megrendelőnek tehát nem okoz több költséget 2 krnál a levelező lapért.
300. (7—8)

Stragon-Mustár

patent csomagolásban.
Schmidt Viktor és fiaitól.
Bécsi különlegesség,
legjobb belföldi minőség, 1/8, 1/4, 1/2 kilós üvegekben a valódi védjeggyel ellátva kapható minden fűszer- és csemege-kereskedésben.
39. (20—3)

Nincs orvosság hurut, rekedtség, elnyálkásodás, köhögés stb. ellen, mely oly kitűnő sikert aratott, mint a gyógyszerjü utifü-palántákból készített és a biztos és gyors hatása végett most egész Osztrák- és Magyarországon oly nagyra becsült
375. (4—3)

Utifü mell-czukorkák

Schmidt Viktor és fiaitól Bécsben.
Valódi csak gyógyszerertárban kapható.

Az üszöghi uradalmi megtárban
60 métermáza
burgundi takarmány-répa mag
métermázánként 30 forintért
eladatik.
A mag 1882-ik évi termés, I-ső osztályú, és tökéletesen csira képes.
Venni szándékozóktól sziveskedjenek az üszöghi számtartósnál jelentkezni.
60. (3—1)

Hirdetmény.

A pécsi kölcsönös segélyző egyesület Igazgatósága tekintetbe véve a pénziaczi jelenlegi viszonyait, elhatározta, mikép mindazon takaréktári betétektől, melyek 5% mellett vannak elhelyezve, folyó évi ápril 1-től kezdve csupá 4% kamat fog fizettetni. Ennélfogva mindazon betétek tulajdonosai, kik pénzeiket nevezett egyesületnél 5% mellett helyezték el, s az elhatározott kamatleszállást magukra nézve terhesnek tartják, felkéretnek, miszerint letett pénzeik visszafizetése iránt az egyleti Igazgatóságnál a szokott hivatalos órákban a kintzött napig intézkedni sziveskedjenek. — Együttal köztudomásra hozatik, hogy a takaréktári betétek után fizetendő 10%-os jövedelmi adót az intézet maga fogja viselni.
Kelt a pécsi kölcsönös segélyző egyesület Igazgatóságának 1883. évi február 9-én tartott üléséből.

KINDL JÓZSEF,
igazgató.

61. (1—1)
37. sz. 1883. Tolnamegyé völgységi járás szolgabírája.

Pályázati hirdetmény

A lemondás folytán meglírt 500 frt évi javadalmazással s megfelelő hivatalos fuvarokkal egybekötött nagymányoki körorvosi állomás betöltése céljából pályázat nyitattik, mely szerint mindazok, kik nevezett állást elnyerni óhajtnak, felhivatnak, hogy az 1871. évi 18. t. cz. 74-ik szakaszában kimondott és az 1876. évi 14. t. cz. 143. §-val körülírt feltételek igazolásával szabályszerű kérvényüket ez évi március hó 27-ig bezárólag a völgységi járás szolgabírói hivatalnál annyival is inkább benyújtják, mert a később érkező kérvények figyelembe vétetni nem fognak.
A nagymányoki orvosi körbe Nagymányok székhellyel, Majos, Kis-mányok, Váralya, Maza, Györe, Izmény és Mucsfa községek vannak beosztva. Választási határnap 1883. évi március hó 29-nek délelőtti 10 órája a nagymányoki körjegyzői helyiségben.
Bonyhád, 1883. évi február hó 13-án.

Simontsits Béla,
szbíró.

Villanyos-hasonszenv.
Az új villanyos-hasonszenvi orvosszerek bármily betegségek gyógyítására, hatásuk által felülmúlhat minden eddig ismert gyógymódot. Tárgyilagos tankönyv ára 2 frt. Főraktár az összes ártalom részére: **Sauter A.** hasonszenvi központi gyógyszerertár **Genfben.** Főraktár Magyarországon; a Nádorhoz címzett gyógyszerertárban Budapest. Vácz körút 17. sz. Tanácsadó orvos, **Dr. Feichtmann A.**, Csorváson, Békésmegyében.
222. (12—11)

Biztos nyeremény!
(Bármely veszteség abszolút kizárva.)
A ki a jelenlegi tőzsde-állást kellően fel tudja használni, az vagyonát néhány hét alatt megkettőzetheti. E tekintetben lelkiismeretes tanácsot a legmelyebb titoktartás mellett ingyen ad
Theodor Noderer & Co.
bejegyzett bank- és lombardüzlete
WIEN am Peter No. 7, I Stock.
59. (1—1)
Előlegeket, 6 és 8%-ot számítva 1 évre, ad fentebb bankház mindenféle állami papirokra, sorsjegyekre, záloglevelekre, valamint az Osztrák-Magyarbank és Bécsi-takarékpénztár zálogleveleire stb.